

Tlačová správa Handlová, 26.7.2022

Deň bielych ruží sa bude v Handlovej konať po trinásťkrát. Tradícia pokračuje, do handlovskej bane sa už nefára

Priemyselná ťažba uhlia v Handlovej začala v júli 1909 a v septembri 2021 bola ukončená. Počas tohto obdobia bolo v Handlovej vyťažených 82 295 940 ton hnedého uhlia. Stodvanásť ročná história ťažby uhlia v meste bola prínosom pre hospodárstvo celého Slovenska a ovplyvnila vývoj regiónu Hornej Nitry. Transformačný proces súvisiaci s útlmom ťažby uhlia v regióne sa začal, samospráva si i naďalej bude pripomínať historické míľniky, ktoré ovplyvnili banický život. 10. august je zapísaný v slovenskom kalendári ako pamätný deň - Deň obetí banských nešťastí Slovenskej republiky. Tento pamätný deň reaguje najmä na banickú tragédiu, ktorá sa udiala v pondelok 10. augusta 2009 v bani Handlová.

Každoročne si tento pamätný deň v Handlovej pripomínajú zástupcovia mesta, ústavní činitelia, predstavitelia samospráv, inštitúcií a verejnosť ako Deň bielych ruží. Ťažká banická práca a bankské prostredie uzavrelo v pondelok 10. augusta 2009 životy 9 baníkov a 11 banských záchranárov. Deň bielych ruží bude v Handlovej v stredu 10. augusta 2022.

Mesto sa pripravuje na tradičný priebeh Dňa bielych ruží

Deň bielych ruží sa bude konať v STREDU 10. augusta 2022 pri Pamätníku baníkov na Ul. 29. augusta. Delegácia HBP, a. s., spolu so záchranármi položí vence o 9.10 h k Pamätníku obetiam banských nešťastí na Hornej Nitre na mestskom cintoríne. Na Kostole sv. Kataríny sa o 9.30 h rozozvučia na 5 minút zvony, ako spomienka na posledné spojenie s baníkmi v podzemí z 10. 8. 2009. V tento čas Delegácia HBP, a. s., spolu so záchranármi o 9.30 položí biele ruže k pamätníku na Ul. 29. augusta. Počas celého dňa môžu pozostali, verejnosť, delegácie, položiť k pamätníku na Ul. 29. augusta bielu ružu. **Večer o 18.00 h** sa bude konať stretnutie pri pamätníku za účasti ústavných činiteľov, vedenia mesta a ďalších delegácií, členov Handlovského banického spolku a verejnosti. Sprievod odchádza pred MsÚ Handlová o 17.35 h.

Každoročne je pamätník baníkov obsypaný ružami

Pamätník baníkov na Ul. 29. augusta v Handlovej si ľudia spontánne vybrali v roku 2009 ako miesto piety a spomienky. Pamätník je spomienkou na štrajk z roku 1917. Dielo akademického sochára Jozefa Mazana bolo vytvorené pri príležitosti 50. výročia prvého štrajku a bolo v správe vtedajších baní. Z jeho pôvodného miesta na Hladovom námestí na Štrajkovej ulici bol v jarných mesiacoch 2009 vďaka úsiliu mesta a Handlovského banického premiestnený na Ul. 29. augusta. Po banickej tragédii z 10. augusta 2009 sa stal miestom stretnutia a spomienkou na všetkých zosnulých baníkov. Položením bielej ruže vzdávajú ľudia úctu baníkom aj z iných miest, ktorí zahynuli pri výkone svojho povolania v baniach na celom Slovensku. Pre mesto je stále vzácné, že banické spolky a cechy na území Slovenska tento symbol prijali a v rôznych kútoch banických miest sú banické pamätníky ovenčené bielymi ružami. Symboliku ruže – biela farba ako symbol nevinnosti a zelená farba nádeje, aby sa takáto tragédia už nikdy nestala - nachádzame vo viacerých kútoch Slovenska. Pamätník je prístupný z hlavnej cesty I/9 v Handlovej a je možné pristavenie aj pre motorizovanú verejnosť. Rok po tragédii (2010) bola osadená pri pamätníku pamätná tabuľa, ktorú vytvoril Handlovčan, akademický maliar Rudolf Cigánik.

Deň obetí banských nešťastí SR bol schválený v roku 2010 s účinnosťou od 1.4.2011. V tento pamätný deň si Slovensko pripomína v roku 2022 spolu 476 obetí banských nešťastí, ktoré sa stali v baniach v regióne Hornej Nitry a viac ako 300 doteraz historicky zmapovaných banských tragédií, ktoré sa udiali v baniach ťažiacich kovy na Slovensku.

Informácie o pamätnom dni Slovenskej republiky – Dni obetí banských nešťastí. Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky na svojom rokovaní dňa 26. 10.2010 schválili návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č.241/1993 Z.z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch v znení neskorších predpisov, na vyhlásenie pamätného dňa - 10. august Deň obetí banských nešťastí. Návrh podporilo z prítomných 136 poslancov 129, pričom siedmi sa zdržali a jeden poslanec nehlasoval. Žiadny z poslancov tento pamätný deň nespochybnil a nezahlasoval proti. Zákon nadobudol účinnosť 1. apríla 2011. Predkladaný návrh zákona podporili a iniciovali najmä Združenie banických spolkov a cechov Slovenska, ktoré zastrešovalo 14 stavovských združení (POZN.: V roku 2020 združuje 40 banických spolkov a cechov na Slovensku), Slovenská bankská komora, Slovenská bankská spoločnosť, Odborový zväz pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu a bankské mestá Handlová, Prievidza, Pezinok, Banská Štiavnica, Spišská Nová Ves, Rožňava, Veľký Krtíš.

Spracovala: Mgr. Jana Paulinyová, vedúca kancelárie primátorky mesta Handlová, mobil: 0908 342 616, jana.paulinyova@handlova.sk, www.handlova.sk,
FB @MestoHandlova, APP Handlová